

HERENCSENYI

HERENCSENY KÖZSÉG KÖZÉLETI
HAVILAPJA

2009. JANUÁR

Hírmondó

Kedves Olvasó!

Készüljünk a búzaszentelőre!

Immár harmadik évébe fordul a Herencsényi Hírmondó. Az első számok még a balassagyarmati nyomdába készültek, majd a budapesti Aroinform nyomdában alakították ki a lap mai arculatát. Ezidő alatt 20–30 vállalkozó szellemű szerző fordult meg körünkben, kis túlzással mondhatom hát, hogy már hagyományaink is vannak. Sok embernek kellene köszönetet mondanom, de hogy a kifejejtéssel ne sértsek meg senkit, inkább elhagytam a neveket. Mert nem csak az írásokkal jelentkezőket kellene megdicsérnem, de azokat is, akik szorgos olvasóként ösztönöztek az újabb számok elkészítésére. Olvassák továbbra is lapunkat, várjuk megjegyzéseiket, kívánságaikat, és időnk, tehetségünk szerint igyekszünk is azokat teljesíteni!

Amikor elindultunk, eldöntöttük, hogy a fő célunk közösségünk összetartozásának erősítése lesz. Talán egy-két kivétellel sikerült is szándékunkat betartani. Nem arról van szó, hogy a problémáinkat szőnyeg alá söpörnénk, inkább arról, hogy azokat a dolgokat keressük, ami összeköti minket, és ne a széthúzó elemeket.

Ennyit a múltról, nézzünk inkább előre! Az évi teendőink sorában az első és talán legfontosabb, az április 26-ai, országos búzaszentelő megrendezése lesz. Bizonyosan vannak olyanok, akik szerint enélkül is van gondunk elég, miért szaporítjuk még teendőink számát. Én nem így látom! Minden törekvő közösség célokat tűz ki, amelyeket aztán igyekszik legjobb tudása szerint teljesíteni. A cél megsokszorozza az erőt, a példamutatás kiváltja mások tiszteletét.

Ahogy a polgármester asszonnyal készült interjúban is olvashatják, a búzaszentelőről tudósítanak majd a legnagyobb televíziós és rádiós csatornák, írnak a lapok is. Reméljük, hogy nem csak a mi ünnepünk lesz, eljönnek rokonaink, ismerőseink, az elszármazott herencsényiek, és azok a barátaink, akik a palóc búcsún is felkeresnek minket. Kérem minden kedves olvasónkat, hogy járuljon hozzá az esemény sikeréhez!

Pekár István

Ajándékozz meg újabb eséllyel!

Bár elmúlt az advent, elmúltak az ünnepek, nem találtam Bőjte Csaba adventi fohászánál szebb útmutatót az újesztendőre. Találjuk meg helyünket a világban, ismerjük fel valós érdekeinket és örök értékeinket, ne veszítsünk el a világ hamis zsvajában!

Körülöttem forrong minden! Vitázó politikusok, választásra készülnek, jót akarnak, dicsérik magukat és szidják egymást. Kapzsi bankárok által felhergelt, fölösleges üveggyöngyök után futkosó, kapkodó emberek kiabálnak, vagy értetlenül, tanácstalanul néznek maguk elé. És itt vannak a naponta megfagyó hajléktalanok, a harcot a hitelek súlya alatt feladó vállalkozók, a munkanélküliek, az olcsó termékeket reklámozó médiák, és sorolhatnám tovább, de minek, hisz mindezt hihetetlen nagy példányszámban megteszi a sajtó, sok sok csatornán önti a televízió, a megannyi honlap.

Ülök és látom, hogy jön Krisztus Király, közeledik csendesen, méltósággal, hozzám, hozzánk, mint hajdan Jeruzsálem falai felé. Megáll, és hosszan néz. Testemben hatalmas félelem remeg. Csak le ne borulj sírva előttünk Istenünk!

Mindenkinek igaza van! Nem mehet ez így tovább! Tudom az eszemmel, hogy túl sok már a hazugság, a léha képmutatás. Magam is érzem, hogy jó lenne betörni néhány ablakot, szétverni az álnokok között. Türelmetlenek vagyunk. Egy értelmetlen, nagyon hosszúra nyúlt diktatúrából jövünk. Naivan, tisztán indultunk 89-ben, egymás kezét fogtuk, és a sárba borulva több nyelven is együtt imádkoztunk, boldogan kacagtunk. Akkor értettük, most miért nem értjük egymás nyelvét, vágyát, álmait?

Forrong a világ! Tudom, hogy mindenki jót akar. Jót magának, minél több jót! Mint a gyermekek veszekszünk ócska babarongyokon, és észre sem veszünk, lassan szabadul el körülöttünk a pokol. Nem igaz, hogy ez a világ csak sírásból és vérből tisztulhat meg, léphet tovább! Hogy lehetünk ilyen vakok?

Uram, te hányszor próbáltál összegyűjteni bennünket mint kotló a csibéit? Jó szóval biztatsz, adtad a szeretet parancsát, és megmosod könnyekkel lábainkat. Mindent jószágon nekünk adtál, élhetnénk csendesen paradicsomi békességben. Jól feltarisznáztál, mindenünk megvan. A föld csodás termékenysége szaporít nap mint nap kenyeret nekünk, és van annyi agyag, kő, hogy építhetünk mindenkinek házat, tanyát, otthont ezen a földön. Van annyi vasérc, réz, mangán, hogy egy-egy autó is jutna a családjainknak. Jut könyv, jó film, tiszta bor és csók, szerelem mindenkinek. Nem

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

Ajándékozz meg újabb eséllyel!

sajnálod tőlünk a boldogságot. És juthat gyermek-áldás, vagy vér a vérünkéből, vagy mint Józsefnek a te szent akaratodból.

Testvérem lásd, van kit szerethetsz, kit otthonodba fogadhatsz, kivel törődhetsz, kibe beléálmodhatod álmodat. És ültethetsz virágot, platánt, diót, és megéred hisz jó orvosaid vigyáznak rád, hogy fád nagyra nőjjön és árnyékával enyhét adjon családnak. Tudósaink, mérnökeink mennyi kérdésre kerestek, találtak választ az évezredek alatt? Lassan, de biztosan hajtsuk uralmunk alá a Földet, ahogyan te kérted Istentől a teremtetés hajnalán még a bűnbeesés előtt. Élhetnénk békés testvéri szeretetben, tudhatnánk,

hogy a részgazságoknál fontosabb az élet.

A gonosz kacag. Ugyanazzal a süket dumával jön, ígér minden kőből kenyeret, fogyassz, habzsolj! Ha kell, ha nem, legyen! És ha leborulsz előtte mindent csak neked ígér, az egész bevásárlóközpontot, repülő, jachtot – de minek? És felvisz csodás templomok ormára, sztár leszel, dobd le magad, fürödj a csodáló emberek tekintetében, hatalmad lesz felettük. Uralkodj,

miért vállalnád a szeretet szolgálatát?

Fogyasztás, birtoklás, hatalom. Habzsolva kacagsz, és szétmargolod világunkat. Azt hiszed, hogy győztél, pedig rabszolga vagy. Rosszabb, testvéred farkasa, szép tiszta világunk elpusztítója.

Itt állsz Uram a XXI. századi Jeruzsálem falai előtt, előttünk. Szemedben könnycsepp, és nekem nincsenek érveim. Mégis arra kérlek, hogy ne bűneinket nézd, hanem újabb adventünkben jósággal jöjj közénk. Ajándékozz meg érdemtelen gyermekeidet egy újabb eséllyel, egy szép Karácsonnyal. **Csaba testvér**

Megkérdeztük a polgármestert!

Az újév kezdetén sokakat foglalkoztat, hogy milyen intézkedések látnak napvilágot szűkebb környezetünkben, milyen döntések születnek, mire számíthatunk a jövőben. A legilletékesebbhez, Jusztin Józsefné polgármesterhez fordultunk, hogy röviden foglalja össze a községet érintő fontosabb gondokat, teendőket.

– A legtöbbünket foglalkoztató kérdés, hogy mikor kezdődnek meg végre a csatornázási munkálatok?

– Mivel manapság minden beruházás csak a pályázati rendszereken keresztül valósulhat meg, ezért legtöbbször nem rajtunk, önkormányzatokon múlik, ha egy beruházásra hosszú éveket kell várni. A csatornázáshoz szükséges elvi vízjogi engedélyt megszereztük, ami a pályázat benyújtásának legfontosabb feltétele volt. Most a várakozás idejét éljük. Várunk arra, hogy a kormány kiírja azt a pályázatot, amelynek segítségével megszerezhetjük a szükséges összeget. Két pályázótíró céggel is kapcsolatban állunk, ugrásra készen, hogy ha megjelenik a pályázati kiírás, azonnal léphessünk. Minden lépés határidőhöz kötött, az elbírálás pedig legalább fél évig tart. A pályázat elnyerése esetén további engedélyeket kell beszerezni. Nem akarok jóslgatni a beruházást illetően, de a legoptimistább számítások szerint is még évek telhetnek el a megvalósulásig.

– A lakosság már évek óta takarékoskodik azért, hogy gond nélkül rácsatlakozhassanak majd a

A Palóc Búcsú megnyitója

szennyvíz-csatornára. Majd mindenki megkötötte az OTP-vel a szerződést. Most mégis azt hallani, hogy nem küldik a csekket, az emberek nem tudnak fizetni. Erről mit tud mondani?

– Az OTP-től azt a tájékoztatást kaptam, hogy mindenkinek meg kell igényelni az újabb csekket. Szívesen segítünk ebben, ha valakinek elfogyott, vagy fogytán van a csekkje, hozza be a szerződését, vagy egy előzőleg befizetett csekkjét, és en-

nek alapján lehet megrendelni az újabbakat.

– Az önkormányzat korábbi tervei között útfelújítások is szerepeltek. Hol tart a megvalósításuk?

– Igen, a pályázatokat benyújtottuk 2008-ban, és nemsokára megtudjuk, hogy nyertünk-e. Ha meglesz a pénz, még az idén sor kerül a gándori buszforduló és a Lisznyai út mindkét oldalának burkolására. Áprilisban újabb pályázatok kiírására kerül sor a kormány részéről. Minden lehetőséget megragadunk, hogy amire lehet, pályázhassunk.

– A 2008-ban pályázaton nyert kisbuszt mikor vehetjük használatba?

– Mint ahogy előzőleg is mondtam, ezt márciusban fogják rendelkezésünkre bocsátani.

– A gazdasági válság okozta megszorítások újabb özönére kell számítanunk. Érezhető-e Herencsényben a munkanélküliség számának növekedése? A munkanélküliség és az ezzel kapcsolatban életbe lépő közmunka-program milyen új feladatok elé állítja az önkormányzatot?

A tervek között szerepel a templomunk felújítása

– A közmunkások foglalkoztatása március 31-ig a régi rend szerint folyik, vagyis az foglalkoztatható közmunkásként, aki regisztrált vagy segélyezett munkanélküliként van bejelentve. Április 1-ig ki kell dolgoznia az önkormányzatnak egy új közmunka-program tervezetét, és attól fogva annak alapján működhet tovább. Szigorítások várhatók a rendeletben, és nekünk is szigorítanunk kell a rendszeren. Aki a felajánlott fizetésért nem hajlandó a napi 8 óra munkaidőt szorgalmasan, a legjobb tudása szerint ledolgozni, annak semmi keresnivalója nincs a rendszeren belül.

– *Az idén Herencsényben rendezik meg az országos búzaszentelést. Sokan még nem is tudnak róla, de aki hírét vette, az is kíváncsi a részletekre. Mit tud erről mondani?*

– Nagy öröm számunkra, hogy ilyen jelentős esemény helyszínéül választották Herencsényt. Nagy öröm, de nagy felelősség és nagy munka is lesz. Mindannyiunk közös feladata, hogy méltó helyet adjunk, méltóképpen megszervezzük és lebonyolítsuk ezt az eseményt. Kérek mindenkit, hogy vegyenek részt majd az előkészítő munkákban. Aki csak tud, népviseletben jöjjön a misére és a körmenetre. A misét Varga Lajos segédpüspök úr celebrálja. Úgy tudom, hogy a Duna Televízió és a M1 televízió is tudósít az eseményről. Ezután a Béke úton a Templomi táblában lévő búzavetéshez vonul a körmenet. További részletekről a későbbiekben is tájékozhatjuk a lakosságot.

– *Úgy hallottam, hogy a templommal kapcsolatban is nyújtottak be pályázatot.*

– Igen, január 10-ig lehetett beadni egy külső rekonstrukciós pályázatot, ami magában foglalja a templom tetőszerkezetének cseréjét, ajtó és ablakcserét, valamint külső tatarozást. Ehhez a pályázathoz még önerőt sem kell biztosítanunk, 100%-os támogatást adnának. Nagy öröm lenne, ha sikerülne nyernünk.

Jó hír még, hogy elkészült a hálottasház teljes átalakításának terve, amely korszerű, a műemléki környezethez illeszkedő, uniós előírásoknak is megfelelő beruházként valósulhat meg. Ezt a pályázatot is benyújtottuk 2008-ban, ha nyerünk, akkor még ebben az évben megkezdhetjük a munkálatokat.

– *Idestova egy éve működik a szemétszállítás új rendszere. Lassan megszoktuk a szelektív gyűjtést, próbálkoztunk a komposztálással, félreraktuk az üvegeket. Úgy látszott, majd csak lendületet vesz a próbálkozás, ehelyett egyre több ellenérzéssel, negatív véleménnyel lehet találkozni. Mit gondol, mi okozza ezt?*

– Mindenki emlékszik még arra, hogy évekkal ezelőtt az öt község által fenntartott, Cserháthaláp és Cserhátsurány között lévő szemétlerakóba hordtuk a szemetet. A lerakót a hatóságok bezáratták, és még meg is bírságtoltak minket, melyet az öt községnek lakosságárányosan ki is kellett fizetnie. 2007. július 1-től már a Nógrádmargalban megépített, modern szeméttlerakóba kellett szállítatnunk. A többi község már ekkor döntött a szállítási díjról. Herencsény és Cserhátsurány képviselőtestülete 2008-ban választotta ki a szállítók kö-

zül az Uránusz Kft-t, mivel az ajánlatok közül az övéké volt a legkedvezőbb, és szelektív hulladék szállítását is vállalták. A szemétszállítással kapcsolatban sok a félreértés a lakosság körében. Először is szeretném, ha mindenki megértené, hogy nem zsákdíjat, hanem éves szemétszállítási díjat fizetünk, amit minden háztartásnak meg kell fizetnie akkor is, ha egyetlen zsák szemetet sem szállított el. Ez a díj 2008-ban 6560 Ft volt. Ezt az összeget a szállító 32-szeri szállításnak megfelelően osztotta zsákokra (32 db zsákra), így egy zsák elszállítása 205 Ft-ba került. Az idei évben az éves szemétszállítási díj 6110 Ft lesz, amit 26-szori szállításnak megfelelően osztott zsákokra a szállító (26 db zsákra), így 1 db elszállítása 235 Ft-ra nőtt. A zsákokat továbbra is megvásárolhatják az önkormányzatnál. Többen kérdezik, hogy miért nem térünk át a kukás hulladékgyűjtésre. Higgyék el, hogy anyagi szempontból ez sokkal drágább, mint a jelenlegi zsákos rendszer. A kukákat több ezer forintért kellene megvásárolni, a szállítási díj pedig kukánként havonta legalább 1000 Ft, tehát évente kétszer annyit fizetnénk, mint most. A környező községek szállítási díjaihoz képest a miénk nagyon kedvező.

A szállítóval az első félfévre már leszerződöttünk, ezért az idei év ugyanúgy indul, mint a tavalyi. A szállítási napok is ugyanazok: minden második hét szerdáján a lakossági hulladék, minden hónap utolsó szerdáján a szelektív hulladék kerül elszállításra. Valószínű, hogy 2009-ben kiépítik a hulladékgyűjtő udvarokat (hulladékgyűjtő sziget). Hallva a lakossági véleményeket, a képviselőtestület döntött arról, hogy napirendre tűzi és megtárgyalja a szemétszállítás ügyét.

– *Többen felvetették, hogy miért fizetünk külön szemétdíjat, amikor kommunális adót is fizetünk. Ez miért nem fedezi a szemétszállítás költségeit?*

– Mert nem fedezheti. Az önkormányzatok számára törvény írja elő, hogy a bevételeit milyen célra fordíthatja. A kommunális adóból befolyó összeget fejlesztési célra fordítjuk, hogy kevesebb fejlesztési hitelt kelljen felvennünk. Ebből fedezzük a beruházásokat, pályázataink költségeit, a tervek elkészíttetését, a pályázati önerőt. Egyébként a kormány arra hívta fel az önkormányzatokat, hogy kieső bevételeit adók, pl. a kommunális adó emelésével pótolja. Mi azonban nem akartuk a lakosságot még nehezebb helyzetbe hozni, így a kommunális adó összegén 3 éve nem emeltünk.

– *Végezetül mit szeretne még elmondani az olvasóknak?*

– Önkormányzatunk az elmúlt években sokat küszködött a pénzügyi hiány miatt, minden intézkedése a hiányok lefaragására, költségcsökkentésre irányult. Ezért nagy eredménynek tartom, hogy intézményeinket és szolgáltatásainkat fenn tudtuk tartani. A jövőben is arra törekszünk, azért küzdünk, hogy megmaradjon az orvosi és védőnői szolgálat, az óvoda, az iskola, működjön a Teleház és a Könyvtár.

Ambrózi Erzsébet

Elismerés

2008 decemberében *Végh József*, a rétsági Spangár András Irodalmi Kör vezetője személyesen közölte a mindannyiunkat érintő jó hírt: irodalmi körük a Kultúra Lovagja elismerésre jelölte *Bartus Józsefné* mesemondót. A jelölést a cím alapítója, a Falvak Kultúrájáért Alapítvány elfogadta.

Az Alapítvány nemzetközi összetételű kuratóriuma 1998-ban alapította a Kultúra Lovagja elismerést. Célja: elismerni a huzamos időn keresztül kifejtett, kiemelkedő művészi és közművelődési teljesítményt. Az adományozható elismerési formák: Egyetemes Kultúra Lovagja, Magyar Kultúra Lovagja, valamint Magyar Kultúra Apródja. Az alapítvány évente jellemzően 36 lovagi címet adományoz.

A 2008. évi pályázat alapján elismert jelöltek avatása a 2009. január 22-én, a XIII. Magyar Kultúra Napja Gálán volt Budapesten, az Uránia Nemzeti Filmszínházban. Az eseményen több mint 100 civilszervezet és 12–15 ország képviselői jelentek meg. A gála az Európai Unió példaér-

Teréz néni lovag lett

tékű multikulturális eseménye, amely megmutatja, hogy miként ünnepelheti egy nemzet kultúráját úgy, hogy abban – tiszta szívvel, barátságban és emberségesen – más nemzetek képviselői is részt vegyenek. Évről évre emelkedik az elismert külföldi állampolgárok

száma. A XIII. gálától 4 földrész 22 országának 409 személyisége rendelkezik az elismeréssel.

Teréz néni a Magyar Kultúra Lovagja elismerést kapta meg január 22-én, bizonyára többen látták is a Duna Televízióban.

Gratulálunk! **Ambrózi**

Él a természet, de...

Az elmúlt évtizedekben az ember számtalan környezeti problémával került szembe. A tudomány és technológia rohamos fejlődésének következtében egyre gyorsabb tempóban fogyasztjuk az energiahordozókat, a fémeket, vízkészletet. Egyre nagyobb területeket használunk fel mezőgazdasági célokra. Így a környezetben okozott maradandó károsodás egyre nagyobb. Sajnos, a technológia fejlődése mellett a környezetvédelemre nem fordítanak kellő hangsúlyt. Szinte minden nap hallhatunk környezeti katasztrófákról, melyeket alapvetően mi magunk okozunk. Sok környezeti katasztrófa emberi mulasztás eredménye. Lakóhelyünk környékén az egyik legnagyobb környezeti problémát a műanyagok, gumik, s a vegyi úton előállított termékek elégetése jelenti. Égetéssel nagymértékben szennyezzük a levegőt.

Sok háztartásban fűtőanyagként is „hasznosítják” a műanyag palackokat. Ezek a palackok általában polipropilénből készülnek. Égés közben sok káros gáz szabadul fel, s a levegő oxigénjével egyesülve igen mérgező. Legtöbbjük karcinogén, vagyis

rákkeltő hatású. Ha ezekből a gázokból lélegzünk be, sokkal nagyobb az esélye a tüdőráknak, mintha dohányfüstből szívunk volna egy jó adagot. Nem is beszélve arról a bűzről, ami a műanyagok elégetése közben keletkezik.

A műanyagok nagyon lassan bomlanak le, ezért soha ne dobjunk el a szemetet a természetben, főként a műanyagot ne! A gumi alapanyagának, a kaucsuknak a stabilizálásához ként használnak. Elégetése közben ez a kén kiszabadul a levegőbe, s ott a levegő oxigénjével egyesülve úgynevezett kén-oxidokat hoz létre. A kén-oxidjai pedig a savas esők kialakulásáért felelősek. Tehát amikor gumit égetünk, elősegítjük a savas esők kialakulását, s ez által a minket körülvevő természet, a környezetünk pusztulását is.

Mindannyiunk közös érdeke, hogy környezetünk tisztaságát megőrizzük. Ha a jelenlegi irányba tartunk továbbra is, és nem változtatunk a magatartásunkon, akkor rövid időn belül elveszítjük természeti és környezeti értékeinket. Fontos mielőbb megoldást találni az alternatív energiaforrások mind szélesebb körű felhasználására. Magyarországon ilyen energiaforrás lehetne a termálvíz, mely már melegen érkezik a felszínre, s ez által alkalmas lenne fűtésre. Ezek az energiaforrások viszonylag költségesek, de hosszú távon milliószorosan megtérülnek. Össze kell fognunk, s vissza kell fognunk a környezet-szennyezést! Amilyen szépségben megkaptunk mi ezt a környezetet, ezt a Földet, ugyanolyan szépségben kell továbbadnunk a következő generációnak. Mi lesz, ha már unokáink sem fogják látni?! Mit mondunk nekik? Azt, hogy miattunk ment tönkre? Összefoglalva tehát, mindannyian csak jól járhatunk, ha tiszta, élhető környezetet teremtünk és megtaláljuk a legkíméletesebb megoldásokat.

Barkó Zsolt

Gáz van! – avagy – fűtsünk kukoricával?

A gázvita jó alkalmat teremtett, hogy mindenki átgondolja, miként is megedjen az elkövetkező években. Globalizált világunkban gyakran hallani különféle megoldásokról, különféle erőműveket építenek, és égetnek bennük minden félet, mások az energiatakarékosságban látják a kiutat. A spórolással mindenki egyetért, mert a korszerű megoldások ellenére az energiaigényünk egyre növekszik. Igaz ez az egész világra, az országra, sőt Herencsényre és a lakosaira is.

A mai világban Európa keleti felén nehéz biztató eredményekkel dicsekedni, különösen nekünk magyaroknak. Egyet az energia területén találhatunk, hazánk az energiahatékonyság általános javításában jobban teljesített, mint az európai átlag. 1990 óta az energiafelhasználásunk alig változott, miközben termelésünk évről évre növekedett. Ennek oka, hogy modernizálták energiapazarló nehézipari üzemünket, igaz sok megszűnt ezek közül.

A probléma nem is az energiafogyasztásunkból fakad, hanem a gáz térnyeréséből.

A lakások 90%-ában földgázt használnak fűtésre, főzésre, melegvíz nyelésre. Hosszú ideig az állam is ezt támogatta, talán még az ország erején felül is, az emberek pedig könnyen megszokták a gázfűtéssel járó kényelmet. A közel múltig az ára az utolsó évek között szerepelt, ma már azonban mindenki megérzi a pénztárcáján a földgáz áremelkedését.

A helyzetet rontja, hogy a két legnagyobb energia termelő erőművünk többségi tulajdonosai külföldiek. A Paksi Atomerőmű energiatermelésünk 40–45%-át adja, a mátrai lignites hőerőmű 20%-át. Az utóbbinál német többségi tulajdon van, vagyis amit mi az áramért fizetünk, az nem Magyarországon forog vissza és használdik fel, ha-

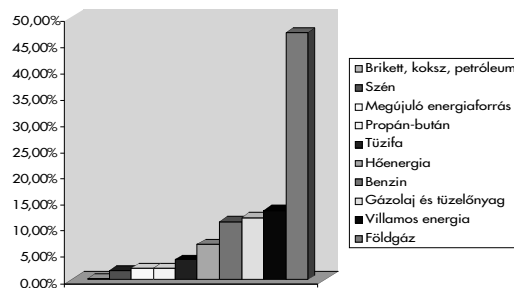
nem a német tartományokat gazdagítja. Hasonló a helyzet Pakson is.

Az ország energiahelyzetét rontja, hogy 1990 óta harmadával csökkent a hazai energiatermelés, miközben a behozatal egyre nő. A magyarázat szerint kívülről olcsóbb, és minék is szennyeznék a magyar levegőt erőművekkel. Pedig a szennyezett levegő Hegyeshalomnál vagy Záhonyánál nem áll meg és fordul vissza.

Inkább nézzünk szét a magunk háza táján, és ne azzal foglalkozunk, amin úgyse tudunk változtatni. Manapság mindenki a gázfűtés kivédését tervezgeti, vagy legalábbis azt, hogy a borsos árból lefaragjon egy kicsit. Sok megoldás létezik. Van, aki 6–8 millió forintos, teljesen önálló rendszer alkalmazását hirdeti napkollektorokkal, mini szél erőművekkel, földfűtéssel stb., más megelégszik a nyílászárók cseréjével, a hőszigeteléssel. Ha az országban minden házban új nyílászáró lenne, 10%-os megtakarítást eredményezne országos szinten az energiafelhasználásunkban. Házanként 30–40%-os lenne az energia megtakarítás. A hőszigetelést akár 1–1,5 millió forintból meg is úszhatjuk, ha szerencsénk van.

Ha energiaigényünket biomassza tüzelésre való átállással fedeznénk a családi házak nagy többségénél, akkor az átállással járó 3,5 millió forintos beruházási költséget, mintegy 50%-os energia megtakarítás ellensúlyozza. Megjegyzendő, hogy az olcsóbb berendezések kevésbé kényesek a fűtőanyagra, mint a drágábbak, ugyanakkor kisebb hatásfokuk. Van, aki fűvel fűt, vagy különböző szerves anyagokból nyert biogázzal. Ez utóbbi azonban csak hosszú távon fizetődő, a rendszer beruházási költségének megtérülése elérheti akár 15–20 évet is.

De most van hideg, a nyugdíjasoknak, a megszorultaknak a házuk

kifűtésére sincs pénzük, ők nem gondolkodhatnak méregdrága rendszerekben húsz éves megtérülésben.

Ma a fűtés szempontjából a fa és a szén a leggazdaságosabb, míg a sor végén a villamos áramot és a gázt találjuk. A szenet szinte már el is felejtettük, pedig a lignit – bár az egyik legrosszabb minőségű szén – fűtőértékét tekintve, de jobb, mint a fa és 20–30%-kal olcsóbb is! Ha a fával vegyesen használjuk, akár 30–40%-ot is spórolhatunk a gázhoz képest. Vagyis egy lakást havonta nem 50 ezer forintért fűtünk ki, hanem 30 ezer forintból is kijöhetünk. Ha ezt fával tesszük meg, 35 ezer forintot mutat a mérce, de még így is jóval olcsóbb, mint a gáz.

De jöjjön a csodafegyver, ha ezt is drágának találják. Ez nem más, mint a kukorica. Igaz, a világban ritkán fűtenek vele, mert az ember természete berzenkedik attól, hogy értékes élelmiszert és takarmányt égessen, viszont a Kárpát-medencében igen bőven terem. Ha az átlagnál jobban terem a kukorica, miközben alacsony a felvásárlási ára, előfordulhat, hogy a legolcsóbb fűtőanyaggá válik. Fűtőértéke a lignitét meghaladja, és salakkal sem kell törődni.

A híradások szerint Csongrád megyei Mindszenten a gazdák ezzel tüzelnek, mivel a kukorica felvásárlási ára jóval alacsonyabb, mint a tűzifáé. A Délmagyarország című napilap december 8-i számában olvashattuk, hogy a kukorica mázsája 1800 forinton állt, addig az akác és tölgy mázsája 2500–2800 forint körül ingadozott. Tehát a kukorica 30–40%-kal kevesebbe kerül, mint a fa, miközben fűtőértéke a fa felett áll. Ha ezt nézzük a téli kétszáz ezer forintos gázzámlát, mintegy 120.000–140.000 forinttal megúszhatjuk. Igaz nem egy gombnyomásra lesz tőle meleg, de ezért már érdemes hamuzni.

Nilván a kukoricatüzelés nem jelenthet megoldást az energiagondokra. Inkább csak azt mutatja, hogy amikor a megszokott rend felborul, mindenféle furcsaság elképzelhető lesz. Annyi látható, hogy sokféle módja lehet a fűtésnek, mindenki úgy választ, ahogyan a pénztárcája vagy a fantáziája engedi. Lehetőleg mindig a legpraktikusabb megoldásba gondolkozzunk. Vannak környezetbarát és olcsóbb megoldások is a hideg elüldözéséhez, amit ha lehetőségként kiaknázunk, még jól is járunk.

Tácsik Bálint

Kedves tanulni vágyó fiatalok!

Mivel nemsokára be kell adni a jelentkezéseket a főiskolákra, egyetemekre, ezért gondoltam most aktuális lenne, hogy bemutassam kicsit közelebbről a Szegedi Tudományegyetemet, azon belül is a rekreációs-szervező és egészségfejlesztő szakot. Be kell, hogy valljam, hogy első hallásra én se tudtam pontosan, hogy mit jelent maga a kifejezés, de utánanéztem és annyira megtetszett, hogy úgy döntöttem, Szeged felé veszem utamat.

Megpróbálom először megmagyarázni a kifejezést. Mint tudjuk kreálni, azt jelenti csinálni, valamit létre hozni. Nem nehéz kitalálni, hogy a rekreálni szó azt jelenti valamit újra készíteni. Például, ha egy ember egész nap nehéz fizikai munkát végez, akkor a kifáradást ne a semmittevés váltsa fel, hanem a rejtvényfejtés, olvasás. Ezt nevezik aktív pihenésnek. Ha viszont ülő munkát végzünk napközben, ami az agyat mozgatja meg, akkor sem szabad a televízió előtt ülnünk, helyette inkább menjünk el a barátainkkal teniszezni, úszni, biciklizni, vagy egyszerűen csak sétálni. Így próbáljuk meg rekreálni a szervezetünket munka után.

Mi mint kreatívorok ezért vagyunk, hogy ezt minél több embernél elérjük. Ezt mindenképpen a

fiataloknál, gyerekeknél kell elkezdeni, hiszen abban az időszakban a legfogékonyabb az ember mindenre. Ezért táborokat szervezünk nekik, megpróbáljuk a mindennapi életükbe bevezetni azt a nagyon jó, és hasznos szokást, hogy figyeljenek oda az egészségükre, és mozogjanak sokat. Felnőtteknél is érdemes próbálkozni, hiszen még ott sem reménytelen a helyzet. Van még olyan 50 év körüli emberek, akik nem a televízióban látják a pihenést.

A felvételi nekünk nem állt másból, minthogy elbeszélgettünk egy tanárral kis csoportokban. Most már annyiban nehezebb a helyzet, hogy fizikailag is kell bizonyítani, úszásból, futásból, kötélmászásból és még néhány sportágból.

Első évben, mint az összes többi egyetemen és főiskolán alaptantárgyakat tanulunk, mint például politológia, jog, szociológia, pszí-

chológia. Aztán második évben tanuljuk a szakunkhoz kapcsolódó tantárgyakat, mint például a humánbiológia, mozgásprogramok, rekreációs edzéstan, és félétől merülünk bele teljesen a rekreáció rejtjelmeibe, hiszen megjelennek az olyan sport tantárgyak, mint az atlétika, gimnasztika, extrém sportok. Aztán harmadévben jönnek a kötelező táborok, mint a sí tábor, és a vízi tábor, valamint még vár ránk a szakdolgozat megírása is.

Eddigi tapasztalataim szerint, nem nehéz szakirányt választottam. Nem kell annyira megerőltetni magunkat a tanulásban, mint például az orvosi karon. Egy szó, mint száz, ha valaki nem tudja, merre folytassa tovább tanulmányait, viszont szeret mozogni, akkor semmi akadálya annak, hogy kipróbálja magát a rekreáció területén. Én csak ajánlani tudom minden fiatalnak.

Lukács Rita

Figyeljünk őszintén gyermekeinkre!

Minden szülő azt szeretné, hogy gyermeke érdeklődő, okos és tájékozott legyen. Minden pedagógus azt szeretné, hogy a gondjaira bízott gyermekek a képességeik maximumát nyújtsák. A gyakorlatban ezek a vágyak mégsem mindig teljesülnek maradéktalanul. Ennek több oka lehet, ezek közül az egyik, hogy baj van a gyermek figyelmével.

Nézzük meg, miben nyilvánul meg a figyelemzavar?

- A gyermek nem képes az adott feladatra koncentrálni, elkalandozik a figyelve.
- A rövid utasításokat is nehezen érti meg.
- Nem figyel a hozzá beszélő felnőttre, nem fordul felé és nem néz a szemébe.
- Az elkezdett tevékenységet nem fejezi be, hamar elfárad.
- Nem érti jól a beszédet, mert rossz a beszédfigyelve és a beszédértése.

Mindezek miatt az egyébként értelmes gyermek gyengébb teljesítményt nyújt, mint ami tőle elvárható lenne, és így kerül be az iskolába is. A család sokat tehet azért, hogy a gyermek figyelve megfelelően, jól fejlődjön. A legfontosabb, hogy a szülő őszinte figyelemmel forduljon a gyermeke felé. Minél jobban ismerje meg őt, így tudni fogja, hogy mire van szüksége. Ha figyelembe veszi a gyermek szükségleteit, akkor az lelkileg kiegyensúlyozottá válik.

Tekintsük át, hogy a gyermeki szükségletek közül melyek a legfontosabbak 3–7 éves korban:

- Nyugodt családi háttér.
- Sok mese, amelyet az édesanya, édesapa mond el.
- Szabad mozgás, levegőn tartózkodás.
- Beszélgetés háttérzaj, hangos zene nélkül.
- Sok-sok játék egyedül és a szülőkkel is.

A kiegyensúlyozatlan, lelkileg rossz állapotban lévő gyermeknél előbb-utóbb megjelenik a figyelemzavar. A figyelemzavaros gyerekek

is figyelnek ugyan, de befelé, saját magukra. Problémáikat nem tudják elmondani, csak jelzik azokat viselkedésükkel, amely ilyenkor azt jelenti: „Bajban vagyok, segíts nekem!” Ezeket a jelzéseket a szülőknek észre kell venniük.

A gyermek testi gondozása mellett, nagyon fontos a lelki gondoskodás is! Legyünk türelmesek, vegyük észre, ha a kisfiú vagy a kislány unatkozik. Gondoskodjunk számára értelmes elfoglaltságról. Semmiképp ne ültessük órákra a tévé

elé azért, hogy mi jobban tudjuk a dolgunkat végezni. Fontos, hogy a gyermek lehetőleg ne nézzen felügyelet nélkül tévét. A televíziónak csak akkor van fejlesztő hatása, ha a gyermek fel tudja dolgozni a látottakat, ha azokat megbeszélheti a szülővel.

Ranschburg Jenő, a neves gyermekpszichológus írja: A túl sokat – akár napi 3–4 órát is – tévőz gyermekek rossz beidegződésekkel kerülnek iskolába, hiszen ott oksági összefüggéseket kell figyelni, meg

kell próbálni megérteni a tananyagot. A rajzfilmek 99 százalékából azonban ezek az összefüggések hiányoznak. Nincs tartalom bennük, csak figyelemfelkeltő eszközökkel élnek, mint amilyen a fény és hang effektek, a vibrálás, az agresszió. Azért nem tudja a gyermek elmondani, miről szólt a mese, mert az valójában nem is szólt semmiről, összefüggéstelen volt.

Ezért gyermekeink érdekében ne használjuk a televíziót „elektromos pórázként”! A gyermek kiszolgáltatott lény, a szülei felelőssége, hogy azt kapja, amire szüksége van. Figyeljünk rá, hogy ő is képes legyen figyelni! Ez mindannyiunk érdeke.

Fazekas Jánosné, vezető óvónő

Az Újév története és hiedelmei

Időjárásjóslások: A régi hiedelem szerint a gazdasági élet alakulását nagymértékben befolyásolták az újév napján történő események. A bukovinai székelyek szerint az újesztendő napi szép napfényes idő jó esztendőt jelent. A délvidéki magyarok úgy tartották, hogyha csillagos az ég elsején, akkor rövid lesz a tél, ha piros a hajnal, akkor szeles lesz az esztendő.

Jóslatok: Jól ismert a baromfi-hús evésének tilalma, mert úgy tartják, hogy aki ezt megszegi annak nem lesz szerencséje. A tyúk elkaparja a szerencsét. Ezért

disznóhúst kell enni, mert az előtérja a szerencsét. Ha sok apró magos ételt eszünk, mint például a rizs, köles és lencse, akkor pénzbőségben lesz részünk. Ha újévi első látogatónk férfi akkor szerencsés évünk lesz. Általános hiedelem, hogy aki e napon veszekszik, vagy kikap, azt egész évben verni és szidni fogják.

Tilalmak: Régen újév napján semmit sem adnak ki a házból, mert akkor egész évben minden kimegy a házból. A bukovinai és moldvai csángók ezen a napon seprés után eltették a szemetet, mert attól tar-

tottak, ha kidobnák, ezzel a szerencsét is kidobnák vele együtt. A gyimesi csángók a trágyát sem dobták ki az istállóból és munkatilalom volt. Régen mosni sem volt szabad, csak január 2-ától, mert a házban felakasztott ruha sok elhullott állatot jelentett a következő évben.

Egészségvarázsló eljárások: Szokás reggel korán kelni és a kútnál mosdani, ettől egész évben frissek leszünk. A napközben sem volt szabad lefeküdni, mert egész évben betegek leszünk.

Köszöntések: A kimondott szónak varázsserejébe vetett hit az alapja a köszöntési szokásnak. Újévkor házról házra jártak az ismerősök és rokonok az újévet köszönteni. Öröndetes, hogy ez a szokás még Herencsényben fellelhető. Tartsuk is meg!

Tácsik Bálint

Elfeledett ételeink

Sztrapacska, ganca, bukta, laska, tócsni, lángos, nudli, pogácsa, megannyi krumplis ételünk nevei. Nagymamáink hetente sütötték vagy főzték ezeket a finomságokat. Tehették, hiszen alapanyaguk, a krumpli minden évben bőven termelt. A gazdasszonyok pedig gondoskodtak róla, hogy változatos ételeket készítsenek belőle.

A palóc gasztronómiában a krumpli mindig is előkelő helyet foglalt el. Az ételek receptjeit az idősebb generációk átadták a fiatalabbaknak. Szerencsére, hiszen ennek köszönhetjük, hogy a mostanában oly népszerű sztrapacska és tócsni fesztiválokat megrendezhetjük, így azok is megismerkedhetnek ezekkel az egyszerű, finom ételekkel, akik addig sosem hallottak róluk.

A tócsni és a sztrapacska alapja a nyers, lereszelt krumpli, míg a bukta, laska, lángos, pogácsa főtt, törött krumpliból készül. Egy kis liszt, só, esetleg tojás, élesztő, zsír kell még hozzá, attól függően, hogy melyik ételt készítjük, és máris összeáll a tészta.

A krumplival készült tészták laktató étkek. Egy jó leves mellé adott sztrapacskával, lángossal, laskával az egész családot jól lehet lakatni.

Ilyen laktató finomság a krumplis pogácsa is. Melegen, savanyú bableves mellé fogyasztva kitűnő.

Krumplis pogácsa

Hozzávalók: 1 kg főtt, törött krumpli, kb. 70 dkg sima liszt, só, tojás, kb. 2 dl langyos tejben felfuttatott fél élesztő, 1 evőkanál zsír.

A megfőzött krumplit törjük át, majd hagyjuk kihűlni. (A meleg krumpli túl sok lisztet vesz fel!) Jól sózzuk meg, keverjük össze a liszttel, zsírral, majd adjuk hozzá a tojást és az élesztős tejet. Az összedolgozott tésztát kb. fél óráig kelesztjük, majd nagyobb pogácsaszaggatóval kiszúrjuk. A pogácsák a gyúrotáblán még kelhetnek.

Sütés: a fánkkal ellentétben ezt kevés olajon sütjük, és inkább pírtjuk mindkét oldalát. Gyorsan elkészül.

Közérdekű telefonszámok, nyitvatartási rend

Polgármesteri hivatal fogadóórái 549-008

Hétfő	13.30 – 16.00	Fábián Jánosné
Kedd	7.30 – 10.30	Fábián Jánosné
Csütörtök	7.30 – 12.00	Fazekas János
	13.30 – 15.30	Füleki Sándor

Jusztin Józsefné polgármester hétfőtől-péntekig a délelőtti órákban a hivatal épületében elérhető.

Falugazdász fogadónapja

Hétfő	8.00 – 9.50
-------	-------------

Teleház, klub, könyvtár nyitvatartása

Hétfőtől-szombatig 12.00 – 20.00 óráig.
Csütörtök szünnap.

APEH Balassagyarmati Fiókja 501-060

Kedd és csütörtök: 8.00 – 14.30

Okmányiroda, Balassagyarmat

Gépjármű ügyek intézése 505-951
Egyéb okmányok intézése 505-953

Hétfő	8.00 – 16.00
Kedd	8.00 – 16.00
Szerda	8.00 – 17.00
Csütörtök	szünnap
Péntek	8.00 – 12.00

Földhivatal, Balassagyarmat 300-635

Hétfő	
Csütörtök	8.00 – 12.00
Péntek	
Szerda	13.00 – 15.00
Kedd	szünnap

Irodavezető váltás

A LEADER akciócsoport megalakulásával változás történt a Balassagyarmati Helyi Vidékfejlesztési Irodában.

Prasznai Lajos irodavezető munkáját az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete LEADER akciócsoport munkaszervezetében folytatja. A FVM Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézete egyetértésével és jóváhagyásával a HVI új irodavezetője Schwanzer Mónika lett. A HVI elérhetősége: 2699 Szügy, Rákóczi út 99-101., telefon/telefax: 35/544-008, mobil: 30/699-4972, e-mail: balassagyarmati@vkszi.hu, herbatanya.hvi@gmail.com.

Az Észak-magyarországi Régió irodavezetői a január végén tartandó értekezletükön útmutatást kapnak további munkájukhoz, melyről következő számunkban számolunk.

Gyász

Kegyelettel búcsúzunk **JUSZTIN JÁNOSTÓL**

Született 1929. szeptember 4-én,
meghalt 2008. december 10-én.

79 évet élt.

Emlékét megőrizzük!

Januárban őket ünnepeljük!

január 1-én	45 éves	Fábián János	Akácfa u. 7.
január 10-én	85 éves	Kusnyár Jánosné (Bacsó Erzsébet)	Dózsa u. 15.
január 12-én	50 éves	Szilfai Mihály	Kossuth u. 25.
január 13-án	15 éves	Csonka Vilmos	Széchenyi u. 13.
január 18-án	50 éves	Kelemen Ferencné (Erdélyi Mária)	Petőfi u. 31.
január 20-án	60 éves	Szandai Vince	Kossuth u. 24.
január 21-én	75 éves	Sági Jánosné (Burián Erzsébet)	Dózsa u. 16.
	15 éves	Kosik Benjámín	Kossuth u. 70/A
január 26-án	75 éves	Keresztúri Istvánné (Szandai Rozália)	Köztársaság u. 4.

Isten éltesse Mindannyiukat!

Kulturális hírek!

A közelmúltban felújított és egy helyen működő Teleház és Könyvtár látogatottsága örömről kismértékben növekedett. Továbbra is hangoztatjuk, hogy a beiratkozás ingyenes. Egy alkalommal maximum 6 könyvet lehet kölcsönözni, az elvitt könyveket 2 hét múlva kell visszahozni. Külön öröm számunkra, hogy a Mozgócsere könyvek igen népszerűek lettek. Felhívjuk a község lakóinak figyelmét, hogy a háztartásban lévő, feleslegessé vált könyveket, amit nem szeretnének megsemmisíteni, szívesen átveszi a Községi Könyvtár, ezzel is gyarapítható lenne az állomány.

A Teleházban továbbra is a fiatalok fordulnak meg többször, de a felnőtt lakosságból is többen igénybe veszik internetes szolgáltatásainkat. Itt szeretném megemlíteni, hogy nem csak az elektronikus kommunikáció gyakorlására létezőnk, hanem a FIP hálózat egyik tagjaként községünkben az internet segítségével állskeresésre is van mód.

További lehetőség a Teleházban a fénymásolás és a nyomtatás. Főiskolások, diákok, és szinte minden korosztály igénybe veszi ezeket az önkormányzati szolgáltatásokat. A Teleházban 5 minimális felszereltséggel rendelkező számítógép üzemel. Véleményem szerint az inter-

netkapcsolat, és a gépek már komplett cserére szorulnak. A fiatalok, gyerekek, de szerintem mindenki kiemelt igénye lenne korszerűbb gépek beszerelése, használhatóbb internetkapcsolat létrehozása.

Jelenleg az Ifjúsági klub is a Teleházban működik, mert még az új kinevezett klubhelyiség felújításra vár. Emiatt a fiatalság javarészt a Teleházban tartózkodik. A kinevezett Ifjúsági Klub vezetői egyhangúlag szeretnék, ha már külön működne a fiatalság számára kinevezett tv-szoba és társalgó. Az Önkormányzat tervei között már szerepel a kijelölt helyiségek tatarozása, rendbetétele. **Kelemen Mária**

Felhívás

Az országos búzaszentelés időpontjára kiállítás rendezését tervezzük a falunkban fellelhető, Szűz Máriát ábrázoló képekből. Kérjük a lakosságot, hogy aki

rendelkezésre tudna bocsátani a tulajdonában lévő Mária-képet, jelezze Jusztin Józsefné polgármesternek. A beérkező képek számától függően tudjuk majd kiválasztani a kiállítás helyszínét. Mivel a kiállítás berendezése, elkészítése is időt igényel, ezért várjuk a mielőbbi jelentkezéseket.